

Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för diskrimineringsfrågor
Via e-post:
a.registrator@regeringskansliet.se

Datum
2014-09-24

Ert dnr
A2014/2355/DISK

Vårt dnr
2014/135

Angående remiss av betänkandet nya regler om aktiva åtgärder mot diskriminering (SOU 2014:41)

Näringslivets Regelnämnd NNR har tagit del av det aktuella förslaget och önskar lämna följande synpunkter.

I det remitterade betänkandet presenteras ett flertal förslag till ändringar i lagstiftningen som gäller för diskriminering och vilka grunder som ska anses vara diskriminerande. Utredningen föreslår ett stort antal ändringar såsom utökade krav på lönekartläggningar avseende frekvens och omfattning, aktiva åtgärder utvidgas till samtliga diskrimineringsgrunder och arbetarorganisationer ska ges befogenhet till framställan till DO om vitesföreläggande. NNR kan konstatera att ett flertal förslag kommer medföra väsentliga ökade kostnader för de företag som måste följa föreslagna krav.

Enligt NNR finns det en allt för stor övertro från den majoritet som beställt aktuell utredning på att regleringar av den karaktär som här föreslås, med krav på planer och dokumentation m.m., ska kunna lösa komplexa problemställningar. Det föreslås nu t.ex. att lönekartläggningar ska genomföras årligen och av fler företag. Oavsett vad exakta målet är med dessa åtgärder borde utredningen lyft fram något evidensbaserat underlag som kan visa på att dessa planer bidrar till ökad måluppfyllelse på ett signifikant sätt. Föreligger det ingen kausalitet mellan verktyg och målsättning finner att NNR lagstiftningen inte kan legitimeras och borde snarare upphävas.

Vi finner att förslagen som nu presenteras baserar sig på högst subjektiva uppfattningar, utan att det har styrkts eller ens diskuterats i betänkandet, om det är relevanta verktyg eller inte i förhållande till målen och behov med utgångspunkt i problembilden. Lagen om knappa resurser säger att resurserna i samhället måste användas på ett effektivt sätt och resurserna har ett alternativt värde där avkastningen sannolikt är högre med annan användning jämfört med att företagen ska spendera betydande resurser på en massa dokumentation med oklart syfte. Tydliga exempel på dåligt fungerande områden är skolan och sjukvården där just dessa typer av regleringar över tid fått ett allt större inslag och som kräver mycket tid till sidoarbete för berörda yrkeskåror. Information får först ett värde om den anses tillföra något väsentligt som inte är känt tidigare och på det sättet skapas en beteendeförändring. Att bara ställa krav på

information i sig löser inga problem. Det är först om informationen används som den får ett värde för samhället i stort och för företagen i detta fall. Om företagen inte uppfattar informationen som meningsfull och användbar kommer det endast generera kostnader men ingen beteendeförändring i riktning mot identifierad målbild. Vi menar att utredningen borde presentera en form av effektanalys som kan styrka behovet av den information som nu föreslås och föra ett kvalificerat resonemang som sätter in frågan i den rätta kontexten där den ska användas.

Omständigheten med krav på något juridiskt oklart som *aktiva åtgärder* gör det inte mindre komplext att försöka överblicka lagstiftningen och begreppet föreslås nu få en ännu större betydelse genom att det ska ligga grund för fler diskrimineringsgrunder. För NNR vidtas åtgärder eller så vidtas inte åtgärder, medan innebörden av detta begrepp tycks vara en målsättning som aldrig tycks kunna nås och som därmed i förlängningen kan medverka till en dålig rättssäkerhet. Vi finner att precisionen i begreppet är för vagt förankrad och det finns för få rättsfall som kan ge begreppet en reell rättslig innebörd i sin nuvarande form. Betänk alla de mindre företag som nu föreslås tvingas att hantera denna begreppsaparat med dess bredare innebörd och som riskerar åka på påföljder av tillsynsmyndigheten utan att det finns definierat vad som är aktiva åtgärder och vad som inte är aktiva åtgärder. Myndigheten får här ett enormt stort tolkningsföreträde och betydande maktbefogenheter som NNR finner vara naturligt att regleras av lagstiftningen i sig och inte av subjektiva uppfattningar om dess innebörd. Frågan bör resas om begreppet och maktförskjutningen är förenlig med Regeringsformen.

I konsekvensanalysen för utredningen ett något underligt resonemang om att redovisat underlag ändå skulle vara tillförlitligt trots att de krav som här föreslås aldrig varit föremål för de mätningar av administrativ börda som genomfördes av Nutek//Tillväxtverket för snart ett decennium sedan. Utredningen föreslår trots allt en väsentlig utvidgning av lagstiftningen och det borde i sådan kontext vara relevant att försöka klargöra vilka kostnader som förslagen kan föra med sig och som trots allt är ett explicit krav i kommittéförordningen. Här måste olika intressen vägas mot varandra och det kan omöjligt göras utan tillförlitliga skattningar av tillkommande kostnader.

NNR finner att det aktuella underlaget inte kan legitimera behovet av det väsentligt ökade kostnader för företagarkollektivet som skulle följa av de olika förslagen. Mot denna bakgrund avstyrker vi presenterade förslag.

NÄRINGSLIVETS REGELNÄMND

Tomas Lööv